

Nr 827

Av herrar **Kellgren** och **Lindkvist**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 174, med förslag angående organisationen för handläggning av frågor om tekniskt bistånd till underutvecklade länder.*

Det i proposition nr 174 föreslagna organet för hjälp till utvecklingsländerna (u-länderna) — Nämnden för internationellt bistånd — får en ställning jämförbar med de statliga myndigheters, som tillämpar systemet med representativ styrelse. Detta nya centrala ämbetsverk anförtros den löpande administrationen av bilateral och multilateral biståndsverksamhet och får befogenhet och skyldighet att utarbeta förslag och långtidsplaner för detta bistånd. Det ankommer självfallet på detta organ att bearbeta de förslag och effektuera de beslut statsmakterna fattar i u-landsfrågor och att tjänstgöra som kontaktorgan med de internationella institutioner och de u-länder som arbetsuppgifterna och verksamheten fordrar.

Det är glädjande att detta nya organ, som blir centralpunkten för den alltmer viktiga och växande u-hjälpen, getts en fri och självständig ställning motsvarande ett centralt ämbetsverk samtidigt med att det beredes tillräcklig handlingsfrihet och handlingsmöjlighet inom ramen för de anförtrodda resurserna. Det förefaller som om här träffats en lycklig avvägning mellan å ena sidan kraven på självständighet i förvaltningsmässigt hänseende och å andra sidan kraven på snabb handlingsförmåga och anpassningsbarhet till ständigt skiftande arbetsuppgifter och problemlösningar.

Den föreslagna organisationen med en generalsekreterare i hög förvaltningsmässig ställning i ledningen som till sitt förfogande har fyra byråer och en sektion med inalles ett trettiotal befattningshavare synes i allt väsentligt täcka det nu aktuella behovet och utgör en god grundval för ämbetsverket att starta med. Detta gäller särskilt om organisationen jämföres med nuvarande organisation för Svenska institutets avdelning för tekniskt bistånd och den nuvarande Centralkommitténs sekretariat. En sådan jämförelse visar bäst hur statsmakterna nu aktivt bereder sig på att administrera och föra ut i praktisk verksamhet den vidgande u-hjälp från vårt lands sida som statsutskottet uttalade sig för i sitt utlåtande nr 128 till årets riksdag.

Även om man som föredragande statsrådet gör utgår ifrån att den administrativa apparaten efter hand kommer att vidgas allteftersom verksamheten så kräver, bör man redan i dag med nuvarande arbetsuppgifter för ögonen

pröva om inte den föreslagna organisationen i vissa avseenden är för snävt tilltagen och kan vara i behov av en omedelbar förstärkning. Detta är så mycket viktigare som erfarenheten visar att en en gång beslutad personalorganisation ofta kvarstår i oförändrad form under lång tid även om fler och nya arbetsuppgifter snart nog tillkommer och ändrar de ursprungliga förutsättningarna för den beslutade organisationen.

Det föreslagna sekretariatets organisation har självfallet i första hand bestämts av de arbetsuppgifter som under alla förhållanden fordrar en central handläggning. Därvid är det naturligt att den bilaterala u-hjälpen kommit i förgrunden. I fråga om denna är ju vårt eget land ansvarigt för att hjälpen får avsedd omfattning och når de syften som uppställs. Här kan ett misslyckande på grund av otillräckliga administrativa resurser helt enkelt inte tolereras.

Man får emellertid räkna med att den multilaterala u-landshjälpen efter hand kommer att få ökad betydelse och att de FN:s fackorgan som var och en på sitt fält vidgar sina insatser kommer att kräva aktivare medverkan från motsvarande kontaktorgans sida i de lyckligt lottade medlemsländerna.

Några av FN:s viktigare fackorgan och deras svenska motsvarighet för-tjänar här omnämnas:

ILO — Delegationen för det internationella socialpolitiska samarbetet (sekretariatet i socialdepartementet).

FAO — Svenska FAO-kommittén (sekretariatet i jordbruksdepartementet).

UNESCO — Svenska UNESCO-rådet (sekretariatet underställt ecklesiastikdepartementet).

WHO — Nämnden för internationella hälsovårdsfrågor (sekretariatet i kungl. medicinalstyrelsen).

UNICEF — Svenska UNICEF-kommittén (sekretariatet i Centralkommitténs sekretariat).

Dessa FN:s fackorgan har självfallet fått en alltmer ökad betydelse för u-länderna i takt med att FN utvidgat sitt program för tekniskt bistånd. Man måste därför tillmäta de olika nationella kontaktorganen i motsvarande grad ökad betydelse när det gäller att i praktiken omsätta olika FN-projekt och -förslag i praktiskt arbete.

Det vill synas som om den föreslagna personalorganisationen för Nämnden för internationellt bistånd inte tillräckligt beaktat de svenska FN-kontaktorganens nuvarande uppgifter och de större anspråk på vidgade insatser från deras sida som naturligen anmäler sig i samma mån som vårt land och andra länder lämnar större bidrag till FN:s tekniska biståndsverksamhet.

Det måste nämligen ankomma på nämndens sekretariat att ha bästa möjliga kontakt med de olika kontaktorganen, vara dessa behjälpliga i alla

olika hänseenden när olika projekts förverkligande förutsätter svensk medverkan.

Det synes för att vinna tillräcklig effekt vara nödvändigt att någon tjänsteman i nämndens sekretariat specialiserar sig på något eller några av fackorganens verksamhet, följer utvecklingen, kan bedöma de olika hjälpinsatsernas resultat och i övrigt blir i stånd att lämna sin fackmässiga medverkan både här hemma och i berörda FN-fackorgan.

På ett motsvarande sätt krävs kvalificerad personal inom sekretariatet som kan hålla kontakt med och aktivt medverka i den hjälpverksamhet som de fackliga och kooperativa folkrörelserna under senare år i stigande omfattning engagerat sig i. Det synes viktigt att sekretariatet inte endast blir mottagande part via det föreslagna rådet utan också kan direkt genom egna insatser medverka till att folkrörelsernas u-hjälp blir så effektiv och väladministrerad som möjligt.

Alla som något sysslat med internationell hjälpverksamhet i någon form betygar hur pass tidskrävande och arbetskrävande varje åtgärd som man hoppas skall få en progressiv långtidsverkan är, och att otillräckliga personalresurser från början utgör en så stor och kostsam risk till misslyckande att den bör i tid förutses.

Ett något ökat antal kvalificerade befattningshavare med huvudsaklig uppgift att i samarbete med resp. svenska FN-fackorgan och folkrörelser medverka till ett framgångsrikt genomförande av den multilaterala u-hjälpen synes den föreslagna personalorganisationen därför böra tillföras. I anslutning härtill anmäler sig behov av en motsvarande förstärkning av den kvalificerade kontorspersonalen vid nämndens kansli.

Under hänvisning till vad som här anförts hemställes,

att riksdagen måtte

I. godkänna de av föredragande statsrådet förordade riktlinjerna för handläggning av frågor om tekniskt bistånd till underutvecklade länder;

II. besluta att fr. o. m. den 1 januari 1962 inrätta ett statligt centralt administrationsorgan, benämnt Nämnden för internationellt bistånd, med uppgift att handlägga de frågor berörande det svenska tekniska biståndet till underutvecklade länder, som av Kungl. Maj:t överlämnas till detsamma;

III. bemyndiga Kungl. Maj:t att upprätta personalförteckning för det nya organet i enlighet med propositionen med den kompletteringen att personalorganisationen förstärkes med dels tre sekreterartjänster i högst Ae 23, dels tre kontoristtjänster i Ae 9;

IV. godkänna följande avlöningsstat för det nya organet att tillämpas under tiden den 1 januari — den 30 juni 1962:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	21 650
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	16 500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	365 000
4. Ersättningar till expertis och tillfällig arbetskraft, förslagsvis	100 000
5. Rörligt tillägg, förslagsvis	115 700
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	7 430
	<hr/>
Summa kronor	626 280

V. bemyndiga Kungl. Maj:t att disponera till det nya organets avlöningskostnader förslagsvis 626 280 kronor och till det nya organets omkostnader förslagsvis 200 000 kronor ur det under tredje huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till internationell hjälpverksamhet.

VI. bemyndiga Kungl. Maj:t att i övrigt vidta erforderliga åtgärder för de nämnda förslagens genomförande.

Stockholm den 27 oktober 1961

Nils Kjellgren

Oskar Lindkvist